



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Atqui uinum arrogantem uirum decipit, ut substistere non possit, qui dilatat animam suam, ueluti infernus, & perinde est ac mors, quæ est insatiabilis, sed o[mn]es gentes ad se colligit, & o[mn]em ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

ANNOTATIONES.

re frequentissimus tamen undique usus cogit, quod Emeth ita ueritatem significet, quemadmodum bonus uir uerax & fidus est, qui factu uerbum suum exequitur. Emuna uero eam ueritatem denotet quam quis = que in corde suo secum gerit, qua alterius tum fidei, tum ueritati adheret. Vnde Emunim sunt ij, qui fidunt & credunt, aut sibi ipsis renunciant, & alterius ueritati se sociant. Psalm. 31. Dominus custodit Emunim, hoc est, eos, qui sibi fidunt & credunt. Admitto ego, si quis contentiosior uelit esse, ut sensum in animo quo alij ceu fido & ueraci adheret, & illi se credit, ueritatem, aut quocumque uelit nomine uocet. Paulus & nos ipsi eiusmodi mentem secus appellare nescimus quam fidem, & qui sic animati sunt, fideles sunt & credunt. Inde enim & ueraces, id est, candidi, fidi & pij homines fiunt. Sic Deus aliàs in Scriptura Deus Emeth nuncupatur, ut Psalm. 30. aliàs Deus Emuna, ut Deuteronomij. 32. utrumque enim suum est, & ueritas eius, & nostra fides. Verum de hoc nunc satis.

CAPVT TERTIVM.

Atqui uinum arrogantem uirum decipit, ut subsistere non possit, qui dilatat animam suam, ueluti infernus.

F 3 & per

& perinde est ac mors, quæ est insatiabilis, sed oēs gentes ad se colligit, & oēm populum ad se congregat.

IN primo Capite Israeli minatus est Propheta, de uastationem que prædicauit, ac nimis super uastatore, Rege Babylonis conquestus est. In Secundo uerbis & externis signis eos rursus consolatus est, nempe aduentu Christi & regni eius. In hoc uero tertio & Regi Babylonico, & regno eius minatur, multis tum uerbis, tum apophthegmatis, idq; totum ob eam causam, ne perpetuo duraturâ captiuitatem suam Iudei arbitrentur & desperarent, uerû consolationem reciperent. Nam hostis illorû æque tandem uastandus sit, ipsi uero liberandi, multo celebriores futuri. uti & in quarto capite eos item animabit, priorum Dei miraculorum rerû recensio. Nam uti memoratû est paulo ante, Tam huius quam omnium prophetarum potissimum institutum, præcipuus scopus est, ut consolentur & retineant populum in fide, & spe, quam in uenturum Christum gerant, ne de ipso desperent, non optinam rebus eius faciem ostendentibus, qua appareat, quasi incassum expectetur, quippe qui ad mularum partû uenturus sit. Quemadmodû & Apostoli Christianos nos consolatur, ut sub media cruce, inconcussa fide, æthernam tamen uitam & nullis unquam seculis interu-

ANNOTATIONES.

interiturum in caelis regnum expectemus.

Supra regem Babylonis piscatori comparat, qui omnia ad sese rapit, exedit & deuorat. Hic uero potori ad similem facit, qui sese ita ingurgitat, ut cogatur euomere denuo. Ac tantum uult dicere. Quemadmodum uinum dulciter primum ac tenere irrepit, maxime dum ebrius, fastuosus est, suaque potatione, ueluti, Zythi magnanimus heros uiniq; Eques insignis iactari cupit. Vinum quidem alacriter subintrat, eius tum potori herbam sese bibendo praerepturum alijs gaudet. At haustum tandem in capite dominatu fungitur, ut & Equitem potorem sub scamnum deiiciat, ut in cocum suum transformetur. sordibus, uomitu, foetore domum replent. Tum superbus ille egregiusq; Heros prostratus est, instar surdi, & bruti animantis, adeoque amicae luto suis, ut nihil porro humani in eo reliquum sit, praeter externam faciem. Atque id demum uisu, audituque, tanto turpius est, quanto honestiorem ille bibulus uirum praestare deberet. Imposuit itaque uinum homini, hoc est, ut Hebraeus habet. Adeo illum dedecore perfudit, ut spretus omnino, neque alicuius usquam opinionis sit, ut neque puer ab illo timeret sibi, imò neque sues, quae tamen gulae suae & gargarismi offas circa eum sorbent. Quid enim ebrius faceret? Neque loqui, neque quicquam operari potest, quippe qui omni ratione sua, intellectu, sermone, sapientia & uiribus destitutus est. ut truncus

illic iacet, etiamsi antea seuius Hector aut fortis Achilles fuisset. Attamen puerorum ridiculum est et canticum, qui uel digito cum indicant, rident, et similia in morem cum eo ludunt, pro suis uotis. Recte etiam Latini sapientes scripserunt, Temulentum hominem neque uiuum, neque mortuum esse.

In eum modum, Rex Babylonis, magnus, superbusque bibulus extitit, non qui uinum exhauriat, Verum, ut Habacuc interpretatur ipse, quod fauces suas dilatat, ueluti infernus, nec saturabilis existat itidem ut mors, rapit, sorbet et deuorat, tum nationes, tum uniuersas gentes. Sed eae uinum dulciter subintrat. Per gratum enim et charum est, tam potentes terras et populos sibi subijcere, tamquam fortem. i. ebrium temulentumque, fieri. Sed intiosum nanciscitur exitum ea tandem fabula, ubi omnia euomere ac reddere compellitur, ut prorsus nullus fiat, ut neque regnum, nec terram, nec incolas aut locum retineat. sicut Regi Babylonis ueniuit, dum a Persis uastaretur. Tum enim, quod Habacuc hic praedicit, ratum factum est, ut summo cum dedecore rursum uomere compelleretur, quicquid exorserat. Totam namque, cum populo, terram, amittere cogebatur, ipseque in nihilum redigebatur. Hoc demum est, quod ait. Vinum decipit, aut ignominia afficit fastuosum hominem, ut permanere nequeat. Vox enim (decipit) eadem est, cum ea quam supra primo capite uidimus (Boged uel Vno ged.) Vbi quisquam adeo nullus sit, contemptumque habetur.

ANNOTATIONES:

betur, ut certum sit & nulli non compertum, eum nullius esse precij. Præterea ubi inquit, ut permanere nequeat, significat, quod nullam siue domum, siue mansionem retineat, ceu is, qui è regno suo abigitur.

Germanis nobis prouerbiū est, nihil ab huius Habacuci dicto discrepans, nempe. Domus ebria hospitem expuit. Einn truncken hauß spuet den uirt auß. Si, Habacuc imitati, hunc locum Tyranno cuiquam applicarem, & deglubenti & scabenti subditos id quod strenue Episcopi aliquot & Principes perficiunt, item possemus dicere. Ne nimium ille sese ingurgitat, nimium ebrietate perfunditur. Domus ista ebria, profecto hospitem expuet suum. Id est, ad rapinam & suorum compressionem intentus est, ut contemnatur & ipse demum interire cogatur. Immo ne dum contemptui habeatur, sed & omnibus exosus redatur, cui nemo faueat, & nullus non inuideat. Eiusmodi uero regnum, quod timore & uiolentia ab inuisis Tyrannis gubernatur, citra subditorum amorem, & fauorem, consistere nequaquam potest, id quod omnes in uniuersum testantur historiae, quottidinaq; exempla docent. Atq; uerax hic Habacuc sua cum sententia demonstratur. Quod uinum fastuosos tyrannos, ignominie & dedecori exponat, ubi nimium terra populiq; in sese bona suxerint, hauserintq;. Neque enim uicini potentiam eius perferre queunt, quom sibi intollerabilem fore, nisi protinus anteuorterint, uere-

F 5 antur.

antur, unde percusso inter sese fœdere, illi se opponunt, tum ad umbilicum potestas eius perducta est, quom suum populum, terram, incolas sibi aduersos habeat, ut illi non bene precentur, sed potius alium dominum desyderent, quo fretus hostis, tutiore maioreq; animo adoritur Tyrannum. Ita intus & foris exauctoratus est, & cuomere demum cogitur, quicquid unquam Bonosus ille hausit. Idem planè Regi Babylonio occurrit, aduersus quem & Medi & Persæ finitimi eius copias armabant, ipsūq; deuastabant, quod plerisq; tum terrarum, tum populorum suorum non ingratum adeo fuit.

Vide uero, quàm asperis acerbisq; uerbis regis corripiat tyrannidem. Habacuc primum elatum illum nominat. Tales enim uere sunt tyranni, ut adeo temere, superbe, uiolenter ferantur, ut cogatur illis aduersari & maleuelle populus, dum non tantummodo deglubat & comprimât subditos, cæterum ad hæc superbe & arroganter agant cum iisdem, pro sua libidine. Secundo eū faucibus Inferni cōparat, qui adeo amplius sit, ut etiamsi uniuersum mundū deglutiat, nec uel sic tamen clauderetur. Hac ratioe, etiamsi mors uniuersum occideret mundū, nec ul' sic tamē fames eius sedaretur. Quibus uerbis profecto potētissime insatiabilis tyrannorū auaritia taxata est. Vbi ppheta simul indicat, cuiusmōi affectib; rapiatur humana mēs, dū p gloria et honore acquirēdis sollicita est. Scilicet ut quo plus possederit, hoc magis

hoc magis possidere cupiat. Si uniuerso potiretur mundo, lubēs duob. potiretur. Sin duos haberet, optaret decē. Sūma, ubi mors et auaritia saturata fuerūt, tū auarū iē cor saturabitur, nō antea. Quare nō est instituēdū tibi, quo mō auaritiā, mortem, auerna cōpleas, tantūq; tribuas, ut dicāt satis esse. Ceterū auaritia ipsa occidēda est aequē atq; mors et infernus interimēda sūt. Vt uero mortē et inferos nō iterumit, prāter unū Christū, sic auaritiā nemo, prāter Christum occidere pōt, aequē ut oīa alia peccata, nisi q; mors corporea ē medio auarū tollit, ut ne porro auaritiā exercere suā possit, perīde ac dici solet. Saturabere tādem semel, dū à pollicitori bus in tumulto tuo cōtegēdo post te feritur, philargyria uero, ut alia peccata comitātur eū, ac apud eū remanēt. Alioqui in terris, nihil boni Auarus agere potest (ut Ethnici dicunt) nisi quod moritur.

Nonne, Hi omnes de eo apophthegma cōdent, et fabulā et adagiū, et dicēt?

Pergit in ebrij uiri comparatione Propheta, quō is ignominia, ut dictum est, afficiatur, ut et digito monstretur, rideatur ac subsanetur, ceu is q; tanta prius fortitudine clarus erat, ut à nullo non timeretur. Nunc uero, illic ebrius, suisritu decumbit humi, aut si graditur, tam ridicule nutante gressu nunc hac nunc illac declinat, lapsat, turbinis in morē rotatur, ut nemo risum cohibere queat. Ire conatur, pedibus interim officiū suū denegantibus.